

рекламні проспекти, довідники з ілюстраціями визначних пам'яток, карти-плани міст; програмки й афіші спектаклів, концертів, фестивалів, масових видовищ;

3) побутова сфера спілкування: предмети побуту; проспекти – реклами: готелів, кемпінгів, пралень, перукарень; схеми-плани усіх видів транспорту; проїзні квитки усіх видів транспорту; рахунки для оплати різних видів послуг.

4) торгово-комерційна сфера спілкування: рекламні проспекти різноманітних товарів; запрошення-реклами в ресторани, кафе, бари (із зазначенням різноманітних страв та послуг); меню замовлених страв, відомості про доставку їх додому, зазначення їхньої вартості; рецепти приготування національних блюд; рахунки за обіди, вечері; талони для купівлі товарів.

5) спортивно-оздоровча сфера спілкування: реклама оздоровчих центрів, спортивних комплексів; афіші про масові спортивні заходи; рекламні проспекти різних лікувальних заходів і засобів.

6) сімейно-побутова сфера спілкування: листи, листівки, запрошення; візитні картки; бланки вітальних листівок у зв'язку з різними святами (народження, весілля, ювілей, хрестини). Функціонально-цільове призначення прагматичних матеріалів може бути різним.

Вони використовуються для отримання країнознавчих знань: наприклад, викладач демонструє прагматичні матеріали, повідомляє інформацію, доповнює зміст підручника, або учні самостійно “добувають” інформацію з прагматичних матеріалів, а потім надають свій варіант на занятті, слухають доповнення викладача й інших учнів, або викладач і учні спільно працюють щодо систематизації розрізнено отриманої інформації, складають колажі, альбоми. Також, цю інформацію можна використати для організації мовного спілкування, розвитку усного мовлення у сферах і ситуаціях спілкування (сімейно-побутовій, учбово-трудовій, соціально-культурній, спортивно-оздоровчій): організація інтерв'ю, різних опитувань про навчальні і спортивні центри; вивчення вимог, пов'язаних з одержанням різних професій; прогнозування по довідниках і картах маршрутів екскурсій; імітація подорожей, відвідувань ресторанів; вибір подарунків по рекламних проспектах і т.і. Викладач повинен користуватися вищезазначеним матеріалом для семантизації мовних одиниць, розвитку компаративних умінь, для допитливості, пізнавальної активності та інтересу.

Одержано 15.11.2020

УДК 340.1:328.13(477)

Анастасія Геннадіївна БАЙБАК,

*викладач кафедри теорії та історії держави і права факультету № 1
Харківського національного університету внутрішніх справ*

ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ НОРМОТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КАБІNETУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

Серед нормативно-правових актів, що регламентують нормотворчу діяльність Кабінету Міністрів України, слід назвати такі, як Регламент Кабінету Міністрів України, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 08.07.2009 р. № 712 [1]; Методика проведення аналізу впливу регуляторного акта, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 р. № 308 [2]; Правила підготовки проектів актів Кабінету Міністрів України, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 06.09.2005 р. № 870 [3]; Правила розроблення проектів технічних регламентів, що затверджуються Кабінетом Міністрів України, на основі актів законодавства Європейського Союзу, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 18.06.2012 № 708 [4].

Згадані нормативно-правові акти містять певні вимоги (процедурні і змістовні) до нормотворчої діяльності, а саме своїми приписами визначають: види актів, які видаються Кабінетом Міністрів України; процедуру підготовки проектів актів; порядок погодження та консультацій проектів актів; проведення експертизи (правової) проектів актів; внесення проектів актів на розгляд; прийняття актів; порядок офіційного оприлюднення актів, внесення змін і доповнень до актів тощо.

Окремо слід відзначити про загальні підходи до підготовки проектів актів Кабінету Міністрів України, їх форму, структуру та техніко-юридичні особливості розроблення з урахуванням

нормопроектувальної техніки, що містяться в згаданих Правилах підготовки проектів актів Кабінету Міністрів України, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 06.09.2005 р. № 870 [3].

У п. 3 Правил закріплено положення про те, що під час підготовки тексту проекту акта Кабінету Міністрів України слід дотримуватися таких принципів:

- логічна послідовність (полягає у логічному зв'язку всіх компонентів проекту акта, чітко виявлених причинно-наслідкових зв'язках між повідомлюваними діями (фактами) - як у межах одного речення, так і в межах усього акта;

- належна ясність викладу, точність опису (базується на правильному та професійно грамотному доборі слів і словосполучень (термінів), точності, лаконічності і водночас доступності мови актів);

- свобода від суперечностей (виявляється, у тому, що обрані слова (словосполучення) належать до різних сфер мовлення; неприпустима в актах суперечність смислового плану, коли наведені в тексті норми не узгоджуються одна з однією або взаємно виключаються, а також використання розмовної лексики, русизмів; потрібно уникати вузькогалузевих професіоналізмів);

- лаконічність (досягається шляхом попереднього обдумування змісту проекту акта, складення плану, оптимальної заміни складних речень простими, а також уникання дієприкметникових і дієприслівникових зворотів в значній кількості);

- правильність компоновання проекту акта (кожен аспект порушеного питання повинен зайняти певне місце в логічній структурі проекту акта та не збігатися з іншим аспектом; недотримання цієї умови призводить до розтягнутості, великого вступу, складних мотивувань, повторів);

- нормативність мовних засобів офіційно-ділового стилю (мова актів повинна відповідати сучасним правописним нормам; потрібно вживати слова (терміни) у значеннях, закріплених за ними словником) [3].

У Правилах підготовки проектів актів Кабінету Міністрів України, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 06.09.2005 р. № 870 міститься визначення нормопроектувальної техніки, під яким розуміють «систему правил і прийомів підготовки проектів актів, що забезпечує максимально повну і точну відповідність форми нормативних положень їх змісту, простоту викладу та доступність для розуміння, вичерпне охоплення питань, що належать до предмета правового регулювання актів». (п. 4) [3].

Основними елементами нормопроектувальної техніки визначаються: методологія розроблення проекту акта та визначення його структури; правила і прийоми викладення нормативних положень з обов'язковим дотриманням вимог щодо уніфікації термінології та мовного оформлення; правила внесення змін до постанов (розпоряджень), визнання їх такими, що втратили чинність, або скасування. (п. 4) [3].

Проект акта Кабінету Міністрів повинен відповідати таким вимогам: логічна послідовність викладу; взаємозв'язок нормативних положень; відсутність суперечностей у тексті проекту акта, узгодженість його положень з актами законодавства; оптимальна стислість викладу нормативних положень; кожне слово повинне нести смислове навантаження; доступність для розуміння; точність та уніфікованість термінології, дотримання мовних норм; зменшення до мінімуму кількості актів з одного питання. (п. 5) [3].

Окрім зазначеного, Правила підготовки проектів актів Кабінету Міністрів України, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 06.09.2005 р. № 870 визначають процедуру підготовки проектів постанов і розпоряджень, а саме порядок подання та розгляду проектів, наявність обов'язкових структурних елементів та вимоги до оформлення проектів (змісту – назви і термінології, структури, стилю і викладу, посилань) [3].

Необхідно відзначити, що у вітчизняному правовому полі не існує єдиного нормативного акту, насамперед, закону, в якому містилися б усі формальні та змістовні вимоги, що стосуються підготовки, прийняття, оприлюднення, моніторингу ефективності дії нормативно-правових актів.

Список бібліографічних посилань

1. Регламент Кабінету Міністрів України : затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 08.07.2009 № 712 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/950-2007-п> (дата звернення: 16.10.2020).

2. Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта : затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/308-2004-п> (дата звернення: 18.10.2020).

3. Правила підготовки проектів актів Кабінету Міністрів України : затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 06.09.2005 № 870 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/870-2005-п> (дата звернення: 18.10.2020).

4. Правила розроблення проектів технічних регламентів, що затверджуються Кабінетом Міністрів України, на основі актів законодавства Європейського Союзу : затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 18.06.2012 № 708 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/708-2012-п> (дата звернення: 18.10.2020).

Одержано 16.11.2020

УДК 343.102

Ольга Олександрівна БАКАЄВА,

*здобувач кафедри оперативно-розшукової діяльності та розкриття злочинів
Харківського національного університету внутрішніх справ,
викладач кафедри юридичних дисциплін
Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ*

ДЕЯКІ АСПЕКТИ РОЗШУКУ СУБ'ЄКТА ВЧИНЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ СТАТЕВОЇ СВОБОДИ ТА СТАТЕВОЇ НЕДОТОРКАНОСТІ ОСОБИ

Зі звітів Офісу Генерального прокурора України щодо стану злочинності в нашій державі не вбачається значного приросту вчинюваних кримінальних правопорушень. Так, зокрема, здійснивши вибірку зареєстрованих органами досудового розслідування кримінальних правопорушень за серпень, вересень та жовтень 2020 року розуміємо, що станом на серпень до інформаційної системи «Єдиний реєстр досудових розслідувань» було внесено відомості про початок розслідування щодо 30313 кримінальних правопорушень різного ступеня тяжкості, у вересні розпочато 25902 кримінальних проваджень, у жовтні - 27 547 [1]. Частину з них становлять кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканості особи. Загалом, динаміка вчинення кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості особи останніми роками демонструє стійку тенденцію до зменшення. Однак, зниження зазначених показників не вирішує криміногенної ситуації, що склалася.

Ефективність кримінального судочинства загалом та досудового розслідування зокрема пов'язана зі швидким, повним, всебічним та неупередженим розслідуванням. А встановлення місця перебування суб'єкта вчинення кримінального правопорушення є важливою умовою для успішного закінчення досудового провадження, а отже, і для відновлення порушених прав потерпілих від злочинного посягання осіб.

Кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканості особи унормовані Розділом IV Кримінального Кодексу України, який вміщує склади правопорушень, передбачених такими статтями: ст. 152 Згвалтування, ст. 153 Сексуальне насильство, ст. 154 Примушування до вступу в статевий зв'язок, ст. 155 Статеві зносини з особою, яка не досягла статевої зрілості, ст. 156 Розбещення неповнолітніх.

Кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканості особи характеризуються прямим умислом, оскільки вони є свідомими діями, направленими на порушення встановленого в суспільстві порядку міжособистісних відносин і вчиняються в аморальний з винятковим цинізмом спосіб. Вчинення їх супроводжується в деяких випадках спричиненням тяжкої моральної та фізичної шкоди особі, а в окремих випадках навіть вбивством.